

4. Джерело Інтернет. Режим доступу <http://askme.zone/t/tipi-stosunk-v-v-kolektiv-kultura-sp-lkuvannya/6251>.

Марія АДАМІВ

Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри
менеджменту та публічного управління Васіна А.Ю.)

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Одним із головних і пріоритетних завдань для органів влади в Україні є створення та забезпечення зручних умов для отримання громадянами якісних адміністративних послуг. Впровадженням нової філософії державно-управлінської діяльності, суть якої полягає не в управлінні суспільством, а в наданні послуг, зміною принципів і форм відносин між владою і громадянами та у запровадженні і відповідності адміністративних послуг європейським стандартам. Ключовим етапом у розвитку законодавства у сфері надання адміністративних послуг стало прийняття Закону України “Про адміністративні послуги”. Невід’ємною умовою, що забезпечить покращення їх якості залишається – упорядкування адміністративних послуг в єдину систему.

Розгляду різних аспектів надання адміністративних послуг розглядали ряд вітчизняних та зарубіжних науковців. Питанням класифікації послуг – І. Космідайло, П. Шевчук, питанням нормативного забезпечення приділяли увагу – І. Коліушко, Р. Калюжний, О. Сушинський, Д. Бахрах, державно-управлінським та процедурним аспектам В. Авер’янов, А. Несторов, А. Селиванов.

У Законі України “Про адміністративні послуги” [1] адміністративні послуги визначено як результат здійснення владних повноважень суб’єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов’язків такої особи відповідно до закону. У Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади [2] зазначено, що адміністративна послуга – це результат здійснення владних повноважень уповноваженим суб’єктом, що відповідно до закону забезпечує юридичне оформлення умов реалізації фізичними та юридичними особами прав, свобод і законних інтересів за їх заявою: видача дозволів (ліцензій), сертифікатів, посвідчень, проведення реєстрації. Уповноваженим суб’єктом у таких правовідносинах є орган виконавчої влади, орган місцевого самоврядування, державне підприємство, установа, організація, що на виконання закону надає адміністративну послугу.

На думку К. Афанасьєва, адміністративними послугами є публічні

(тобто державні та муніципальні) послуги, що надаються органами виконавчої влади, виконавчими органами місцевого самоврядування й іншими уповноваженими суб'єктами, і надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень [3, с. 28].

В свою чергу, Е. Демський пропонує таке визначення: адміністративна послуга – це визначена на законодавчому рівні діяльність органів (посадових осіб) владних повноважень щодо створення умов для реалізації і захисту прав і законних інтересів або виконання обов'язків фізичними чи юридичними особами за їх зверненням з метою отримання визначеного законом корисного ефекту [4, с. 84].

Доцільно звернути увагу на підхід І. Котюка, який за результатами узагальнення наукової думки щодо визначення адміністративної послуги вирізняє декілька підходів: 1) як характеристика діяльності органів державної влади щодо громадян, підприємств, організацій; 2) як діяльність органів державної влади щодо обслуговування населення, підприємств, організацій; 3) як послуги, що регулюються цивільним правом, а відповідальність за належну організацію несе орган виконавчої влади. Дослідник також обґрунтовує необхідність уведення “інтегрального” поняття “публічні послуги”, що надаються державними структурами, органами місцевого самоврядування або іншими суб'єктами на рахунок публічних коштів. При цьому адміністративні послуги розглядаються як різновид публічних послуг, поряд із державними, муніципальними (комунальними) та управлінськими. Зміст адміністративних послуг запропоновано розглядати в контексті Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг та обмежитись у визначенні суб'єктного складу органами виконавчої влади. Так, І. Котюк формулює поняття адміністративної послуги як категорію адміністративного права, що породжує адміністративні правовідносини в реалізації суб'єктивних прав фізичної або юридичної особи (за їхньою заявою) у процесі публічно-владної діяльності адміністративного органу для отримання певного результату [5, с. 106–107]. Однак, зміст сформульованого визначення не дозволяє вказати на те, що певна діяльність є адміністративною послугою.

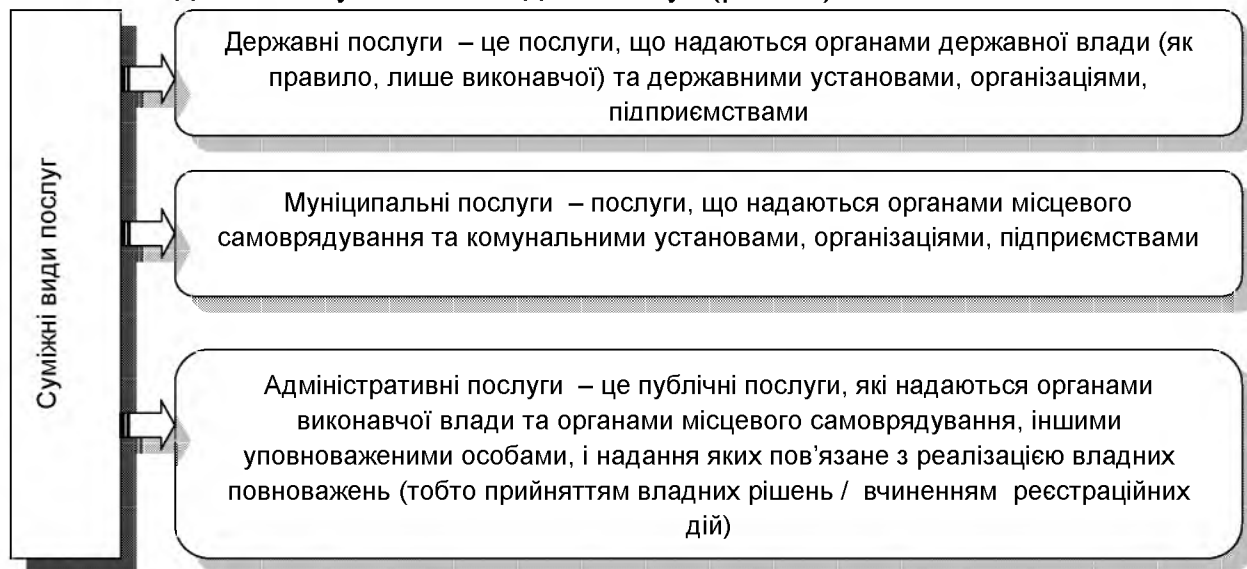
Зазвичай науковці розглядають адміністративну послугу в двох аспектах:

– публічно-владна діяльність адміністративного органу, яка спрямовується на забезпечення належних умов для реалізації прав фізичної або юридичної особи, яка здійснюється за заявою даної особи;

– результат публічно-владної діяльності адміністративного органу, спрямованого на забезпечення належних умов для реалізації суб'єктивних прав фізичної або юридичної особи, яка здійснювалась за заявою конкретної особи. Адміністративні послуги мають забезпечувати певні ознаки.

У більш широкому значенні, до адміністративних послуг відносяться звернення до адміністративного органу не лише за юридичним

оформленням суб'єктивних прав особи, а і щодо виконання обов'язків фізичної або юридичної особи. Адміністративні послуги мають ряд відмінностей від інших суміжних видів послуг (рис. 1).

Рис. 1. Різниця між поняттям “адміністративні послуги” та іншими, суміжними категоріями [6]

Повертаючись до предмета дослідження проблеми, ми дотримуємося наступної думки, що адміністративна послуга – це результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг (органом виконавчої влади, органом місцевого самоврядування) за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав / або обов'язків такої особи відповідно до закону.

Список використаних джерел

1. Закон України “ Про адміністративні послуги ” від 06.09.2012 № 5203-VI – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України “ Про схвалення Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади ” від 15.02.2006 р. № 90-р.
3. Афанасьєв К.К. Адміністративні послуги: навчальний посібник / К. К. Афанасьєв. – Луганськ: РВВЛДУВС, 2010. – 175 с.
4. Демський Е. Ф. Адміністративні послуги та їх юридична природа / Е. Ф. Демський // Юридична наука: наук. юрид. журн. – 2011. – № 1(1) – С. 79-86.
5. Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / [Тимощук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Школьний Є.О. та ін.] / Заг. ред. Тимощука В.П., Курінного О.В. – Київ, 2015. – 428 с.
6. Центри надання адміністративних послуг: створення та організація діяльності: Практичний посібник, Видання 2-ге, доповнене і доопрацьоване / [Бригілевич І.І., Ванько С.І., Загайний В.А., Коліушко І.Б., Курінний О.В., Стоян В.О., Тимощук В.П., Шиманке Д.] / За заг. ред. Тимощука В.П. – Київ, СПД Москаленко О.М., 2011. – 432 с.